MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
JOSEPH A. APAP BOLOGNA

Seduta ta' l-24 ta' Ottubru, 2011

Avviz Numru. 282/2005

Dr Alexander Cachia Zammit ID 528524(M) u martu Doris Cachia Zammit ID 237123(M)

Vs

Lawrence Caruana ID 905449(M)

Il-Qorti,

Rat l-avviz in esami li bih l-atturi talbu sabiex il-konvenut jghid il-ghaliex ma ghandhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. tiddikjara illi l-konvenut ma jikkwalifikax bhala ‘kerrej’, fit-tifsira moghtija fl-Artikolu 2 tal-Kapitolu 199 tal-Ligijiet ta’ Malta, tar-raba’ bir-razzett mieghu maghrufa bhala ‘Tal-Pantan’ sive ‘ta’ Muzikutu’ f’Zejtun Road, fil-Bajja ta’ San Gorg, Birzebbugia, propjeta tal-atturi, liema raba’ kienet mikrija lil Fidel Caruana, li miet fid-9 ta’ Frar 1994, versu l-qbiela ta’ sitt liri Maltin u sitta u sittin centezmu (Lm6.66) pagabbli bil-quddiem fil-15 ta’ Awissu ta’ kull sena;

2. konsegwentement tiddikjara illi f'eghluq il-kirja fl-14 ta' Awissu 1994, il-konvenut baqa' jokkupa l-imsemmi raba' bir-razzett mieghu, minghajr ebda titolu validu fil-ligi;
3. u konsegwentement tordna lill-konvenut jizgombra mill-imsemmi raba' u razzett fiz-zmien li joghgobha tipprefiggi dina l-Onorabbli Qorti ghal dan l-iskop.

Ghall-fini ta' kompetenza jigi ddikjarat illi l-valur lokatizju tar-raba' u razzett ma jeccedix il-mitejn u hamsin lira Maltin (Lm250) fis-sena.

Il-konvenut ngunt ghas-subizzjoni. B'rizerva ghal kull dritt iehor spettanti lill-atturi fil-konfront tal-konvenut skond il-ligi, ghall-kumpens gust ghall-perijodu shih illi fih il-konvenut baqa' jokkupa l-istess proprjeta' minghajr ebda titolu validu fil-ligi.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-istess konvenut (fol 12 ibid) u li biha eccepixxa bir-rispett:-

1. In linea preliminari, l-istanza mhix aktar guridikament proponibbli minhabba li l-mertu hu l-istess ta' dak ta' kawza ohra fl-ismijiet premessi, (avviz numru 900/94) Magistrat Dennis Montebello ormai deciza definittivament u ghalhekk il-kwistjoni hi *res judicata*.
2. Subordinatament u in linea preliminari wkoll, l-inkompetenza ta' din il-Qorti *ratione materie* (ara Carmelina sive Lina Camilleri et vs Paul Mifsud et nomine, deciza mill-Qorti ta' l-Appelli Inferjuri 4 t'Awissu 1994, u Dr Frances Borg M.D. vs Joseph Felice, Qorti ta' l-Appelli Inferjuri 7 ta' Mejju 1998).
3. Fil-mertu u minghajr pregudizzju suespost, l-esponent ghandu titlu validu fil-ligi u ghalhekk it-talbiet tal-attur ghandhom jigu respinti bl-ispejjez. F'dan is-sens jista' jinghad li huwa kien jghix ma' missieru fir-razzett in kwistjoni ghal aktar minn sena qabel il-mewt tieghu u kien jahdem ir-raba' flimkien ma' missieru sa minn dejjem.

Rat is-<u>sentenza preliminari</u> mghotija minn din il-Qorti kif presjeduta (fol 34 et seq ibid) u dik moghtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) ta' Ottubru 2007 (fol 55 et seq ibid) minn fejn jirrisulta finalment, illi din il-Qorti ghandha

tiddeciedi l-kaz odjern fil-meritu skond it-talbiet in esami u wara li tikkonsidra l-eccezzjonijiet in rigward l-istess meritu.

Rat l-atti kollha tal-kawza b'mod specjali dawk annessi u li jirreferu ghall-kawza fl-ismijiet 'Dr Alexander Cachia Zammit vs Lawrence Caruana et' deciza finalment mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fil-25 ta' Lulju 2001 (Avviz numru 900/94DM).

Semghet it-trattazzjoni.

Ikkunsidrat

Illi kif premess, wara li gew decizi finalment l-ewwel zewg eccezzjonijiet, din il-Qorti ser tiddeciedi il-meritu tal-kaz kif ukoll l-eccezzjoni in rigward l-istess meritu sottomessa mill-konvenut li qed jikkontendi li hu jiddetjeni il-post in kwistjoni b'titolu validu fil-ligi peress li skond hu '… kien jghix ma' missieru fir-razzett in kwistjoni ghal aktar minn sena' qabel il-mewt tieghu u kien jahdem ir-raba' flimkien ma' missieru sa' minn dejjem.

Illi, hawnhekk, il-Qorti tara li l-oneru tal-prova, minhabba dak li eccepixxa l-konvenut dwar it-titolu allegat minnu, tispetta lilu u ghalhekk, l-ewwel ser issir referenza ghal-provi prodotti minnu in sostenn ta' dak allegat minnu.

Illi, kif gja ssemma gew annessi l-atti kollha tal-avviz numru 900/94 GC u ser issir referenza ghal provi kollha prodotti fl-istess kawza kif ser jinghad.

a) Il-konvenut (fol 8 ibid) xehed permezz ta' 'affidivit' u sostna illi l-ghalqa in kwistjoni kienet imqabbla lill-misseru John Mary Caruana li kien jahdimha bl-ghajnuna ta' hu l-konvenut Fidel. Meta miet missieru 'jien u hija l-kbir Fidel biss konna hawn Malta qed nahdumha peress li huti s-subien … kienu emigraw…'. Wara li semma li r-raba hemmhekk hu saqwi hu qal li l-qbiela kien jmur jhallasha l-istess Fidel Caruana '.. Ghal fini tal-konvenjenza' u ' ghan-nom tieghi ukoll'. Ghal certu perjodu, l-konvenut kien korra u ma baqax jahdimha izda

meta '… gejt f'tieghi …. xi sena u nofs ilu ergajt bdejt immur'. Inoltre ' … xi sena u nofs ilu …' l-istess Fidel kien miet (guvni) u ghalhekk hu kien baqa' jahdimha wahdu. Difatti hu jsostni li '… kelli titolu ta' qbiela flimkien ma hija Fidel'.

In <u>Kontro ezami</u> (fol 13 et seq ibid) hu beda billi qal li beda jiddeposita l-kera fil-Qorti wara l-mewt ta' huh ghax ma gietx accettata mill-attur avolja '… Qatt ma offrejtielu il-qbiela lill-attur'. In rigward il-ktieb tal-ircevuti tal-kera li kien fil-pussess tieghu hu obbliga ruhu li jesebieh fl-atti tal-kawza u hawnhekk ippreciza li, wara li miet missieru, kompliet tahdem ir-raba' ommu Katerina u filfatt kien hemm xi rcevuti f'isimha sakemm mietet.

Inoltre, skond il-konvenut, hu kien qal lill-huh sabiex dan, meta jmur jhallas il-qbiela, jghid lis-sid, l-attur illi '… jiena kont qed nahdem ukoll l-ghalqa'. In rigward it-testment ta' missieru, ma hemmx imsemmi fih li l-ghalqa kellha tibqa' tinhadem minn huh Fidel. In <u>kontro ezami ulterjuri</u> (fol 17 et seq ibid) hu beda billi esebixxa il-ktieb tal-ircevuti (fol 19 ibid).

Mill-<u>ircevuti</u>, jigi notat illi:

a) F'dik tal-1988 jinghad li Catarina Caruana hallset sena' qbiela ta' zewgt ghelieqi dawk in kwistjoni.
b) F'dik sussegwenti jinghad l-istess.
c) F'dik tal-1990, jissemma illi iz-zewgt ghelieqi '… parti raba' jinhadmu u parti blat ma jinhadimx.
d) F'dik tal-1991 jissemma li l-ghelieqi huma 'parti baghli u parti kbira blat li ma jinhadimx.
e) Fl-ahhar ircevuta li tirreferi ghas-sena 1992, jinghad li l-istess qbiela qed jithallas ghar-raba' in kwistjoni' … parti baghali u parti kbira blat li ma jinhadmux' bil-qbiela jithallas minn '<u>Fidel Caruana … bhala wiehed mill-eredi ta' Caterina Caruana</u>'. Inoltre esebixxa kopja tal-imsemmi testment 'unica charta' ta' missieru. In rigward ommu, din ukoll kienet ghamlet testment separat wara l-mewt ta' zewgha. Dan it-testment jinsab esebit a fol 28 et seq ibid. F'dan l-ahhar testment jinghad illi l-omm halliet b'legat li Fedele Caruana, binha l-

lokazzjoni tar-raba’ hdejn Ghar Dalam fillimiti ta’ Birzebbugia. Pero din il-Qorti ma gietx mgharrfa jekk dan ir-raba u dak in esami humiex l-istess u identici (ara ukoll fol 32 ibid). Dwar Fedele Caruana dan miet guvni, fid-9 ta’ Frar 1994 u intestat bl-eredi tieghu jkun il-konvenut u hutu (ara fol 37 et seq ibid).

Illi, dejjem fl-atti tal-avviz numru 900/94DM, <u>l-attur</u> kien xehed (fol 41 et seq ibid) illi l-post in esami kien mikri lill-familja Caruana. Dwar John Mary Caruana, li tieghu kien it-Tabib kuranti, hu kien jirrisjedi mal-familja tieghu mhux fir-razzett in kwistjoni izda f’iehor fil-vicinanzi u baqa’ hekk sakemm miet. Mal-mewt tieghu hu kien dawwar il-qbiela fuq il-armla, Katerina Caruana. Din ghamlet zmien twil tirrisjedi fl-Awstralja ma uliedha u l-qbiela kien jithallas lilu minn Fidil Caruana. Wara li semma proposta li hu kien ghamel illi jiehu lura zewgt ikmamar u ftit blat li giet rifjutata, hu qal li ‘… hadd ma kien semmieli lil Lawrence Caruana’. Inoltre kien gie l-istess Fidil Caruana u kien qallu li ‘… mar-raba in kwistjoni u r-razzett … hu biss kellu x’jaqsam u … jekk jigu hutu minn barra jien ma nkellimhomx’. Meta mietet Katerina Caruana, hadd ma kien informah u l-ircevuti baqghu jinhargu fuq isimha anke wara l-mewt taghha sakemm l-istess Fidil Caruana kien informah u ghalhekk l-ircevuti bdew jinhargu f’isem dan.

Xi sena’ wara, kien gie informat illi Fidil Caruana kien gie rikoverat fl-Isptar sakemm dan miet fl-10 ta’ Frar 1994. Dwar Lawrence Caruana, x-xhud semma’ li hu ma kien qatt rah jew kellmu qabel il-kawza in esami. Pero kien gie informat li l-uniku membru tal-familja Caruana hawn Malta kien il-konvenut. Ghalhekk, kien kiteb lil dan u Lawrence Caruana kien wiegeb li hu qed jokkupa r-razzett u r-raba’ ghax ‘… issa waqa’ kollox f’idejh’ <u>In kontro ezami</u> ix-xhud ppreciza li Fidil Caruana kien jahdem parti biss mir-raba cjoe dik il-bicca li kienet saqwi cjoe dik deskritta bhala l-bicca ta’ taht.

<u>Ikkunsidrat</u>

Illi matul il-kawza odjerna u fuq il-meritu gew prodotti tlett xhieda cjoe <u>Carmel Cachia</u> (fol 82 ibid) <u>Charles Said</u> (fol

84 ibid) u Connie Vella (fol 85 ibid) sabiex jghidu li kienu jaraw lill-konvenut jahdem fir-raba in kwistjoni. Dwar Charles Said dan, pero' qal li '.. mill-post ta' Connie (Vella) jiena kont inkun nista nara' minn kien qed jahdem ir-raba'.

Illi, inoltre kien xehed, riprodott, l-istess konvenut (fol 90, 91 u fol 127) li dan wera lill-Qorti, il-ktieb tar-raba (ara fol 92 ibid) datat s-26 ta' April 2006. Qabel l-istess raba' kien registrat fuq missieru imsemmi di gja. Pero hu sema' ukoll li s-sid kien irrikonoxxa lil huh, ormai mejjet Fidil, bhala l-inkwilin. Dwar dan, xehed Paul Azzopardi (fol 98 u fol 122 et seq ibid) in rappresentanza tad-Dipartiment tal-Agrikoltura u dan beda billi qal li r-raba in kwistjoni gie registrat fuq isem il-konvenut fil-25 ta' Frar 2002. (ara ukoll il-pjanti esebiti minn fol 10 sa fol 116 ibid). Mill-istess xhieda jidher li l-konvenut kien ha l-art minghand John Mary (Ganni Caruana) li fuqu kienet registrata sa' mill-1944. Hu specifika li l-art u razzett in kwistjoni f'din il-kawza hi dik murija bi slaleb (fol 125 ibid) irrefera ghaliha bhala 'rock ossija moghxa jew ma tinhadimx' ossija 'blat'.

Ikkunsidrat

Illi fil-kaz odjern u fil-meritu, il-konvenut jsostni illi hu kien jghix ma missieru fir-razzett ghal aktar minn sena' qabel ma miet missieru u kien jahdem ir-raba' flimkien ma missieru sa minn dejjem waqt li fil-kawza l-ohra (avviz numru 900/94GC/DM) hu kien qal li wiret il-qbiela tal-ghalqa minghand missieru flimkien ma hutu.

Illi, mir-rassunt tal-provi, jidher li ma giex kontestat illi l-inkwilinat kien jappartjeni lill-missieru John Mary Caruana. Pero meta miet dan ma giex kontestat illi l-inkwilinat irtirat mill-armla tieghu cjoe' Katerina Caruana'. Meta mietet din, hi assenjat l-inkwilinat lill-Fedele Caruana, hu l-konvenut bhala legatarju tal-istess inkwilinat.

Illi dwar il-konvenut, ma ngiebet ebda prova sodisfacjenti u ta' minn jorbot fuqha illi, filfatt, kien jahdem ir-raba', flimkien ma huh Fedele wara l-mewt ta' missierhom u almenu sena' qabel ma dan miet.

Illi ghalhekk il-konvenut jista’ biss jivvanta xi titolu fuq il-post in kwistjoni stante li hu ko-eredi ta’ huh Fedele li miet intestat. Pero skond kif definit ‘membru tal-familja’ fil-Kapitolu 199 tal-Ligijiet ta’ Malta b’referenza ghal dak li jinghad in rigward ‘kerrej’, dan jfisser axxendent lineari, dixxendent lineari, armla jew armel, ragel tat-tifla u l-armla tat-tifel …’. Il-konvenut jigi hu l-ahhar inkwilin u din id-definizjoni ma tinkludix fid-definizzjoni citata, l-ahwa ossija kollaterali. Konsegwentement il-konvenut ma jistax jivvanta titolu taht il-ligi specjali citat u konsegwentement it-talba attrici trid tigi akkolta u l-eccezzjoni fil-meritu sottomessa minnu ghandha tigi michuda.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti tilqa’ t-talbiet attrici u

1) Tiddikjara li l-konvenut ma jikkwalifikax bhala ‘kerrej’, fit-tifsira moghtija fl-Artikolu 2 tal-Kapitolu 199 tal-Ligijiet ta’ Malta, tar-raba’ bir-razzett mieghu maghrufa bhala ‘Tal-Pantan’ sive ‘ta’ Muzikutu’ f’Zejtun Road, fil-Bajja ta’ San Gorg, Birzebbugia, propjeta tal-atturi, liema raba’ kienet mikrija lil Fidel Caruana, li miet fid-9 ta’ Frar 1994, versu l-qbiela ta’ sitt liri Maltin u sitta u sittin centezmu (Lm6.66) pagabbli bil-quddiem fil-15 ta’ Awissu ta’ kull sena;
2) Konsegwentement tiddikjara illi f’eghluq il-kirja fl-14 ta’ Awissu 1994, il-konvenut baqa’ jokkupa l-imsemmi raba’ bir-razzett mieghu, minghajr ebda titolu validu fil-ligi;
3) u konsegwentement tordna lill-konvenut li jizgombra mill-imsemmi raba’ u razzett sal-15 ta’ Awissu 2012.

B’rizerva ghal kull dritt iehor spettanti lill-atturi fil-konfront tal-konvenut skond il-ligi, ghall-kumpens gust ghall-perijodu shih illi fih il-konvenut baqa’ jokkupa l-istess proprjeta’ minghajr ebda titolu validu fil-ligi.

In rigward l-ispejjes kollha dawn ghandhom jithallsu mill-istess konvenut.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------